

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี

THE OPERATION OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS OF THE SUBDISTRICT
ADMINISTRATION ORGANIZATION IN SARABURI PROVINCE

ภัทร์ศรีวรรณ สมบรม¹, อรสา จรุงธรรม¹, และชโล วงศ์แสง²

Phatsriwan Somborrom, Orasa Charoontham, and Chalo Wongsawang

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²อาจารย์พิเศษ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกันและค่าเอฟ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละงานพบว่า ทุกงานมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นแต่ละงานจากมากไปหาน้อย คือ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและงานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ทั้งในภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในภาพรวมและงานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานธุรการ การเงินและพัสดุ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานบุคลากรและการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the level of the opinions of the administrators and educational personnel in the operation of child development centers of the subdistrict administration organization in Saraburi province classified by sex, age, position, educational level and experience. The subjects of this research were 230 administrators and educational personnel. The questionnaire concerning the operation of child development centers with the reliability of 0.88 was used to collect the data. The statistics used for analysis were percentage, arithmetic mean, standard deviation, f-test, t-test and Scheffe's method at the .05 level.

The findings of the study were as follows:

1. The opinion level of the administrators and educational personnel in the operation of child development centers of the subdistrict administration organization in Saraburi province was at a high level. Considering each aspect, it was found that the aspects were ranked from high to low as follows: the administration of personnel and management, finance and procurement, building and environment, academic and curriculum activities and community participation and support.

2. The opinions of the administrators and educational personnel in the operation of child development centers of the subdistrict administration organization in Saraburi province classified sex, age, position, educational level and experience both in the overall and each aspect were not different. However the opinions of the subjects with different sex in the overall and each aspect in terms of the administration of personnel and management, building and environment, finance and procurement were significantly different at .05 level. The opinions of the administrators and educational personnel with different educational level in the area of the personnel administration management were significantly different at .05 level.

คำสำคัญ

การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาสิ่งใดก็ตาม เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีรากฐานที่มั่นคง โดยเฉพาะเรื่องของการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ซึ่งรุ่ง แก้วแดง (2542) กล่าวว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของการศึกษาโดยตรง ขณะเดียวกันความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของโลก จำเป็นต้องกลับมาทบทวน และออกแบบการศึกษาใหม่ จึงทำให้มองภาพการศึกษาในอนาคตไว้ว่า การบริหารจัดการศึกษาจะต้องมีความพร้อมมากขึ้น และวางแผนการศึกษาได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 80 (3) และ (4) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายฯ ดังนี้ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา ในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ อีกทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9) บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2552 บัญญัติมาตรา 67 (5) องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (คณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552) เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงถือว่ามีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่สมวัยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงเป็นภารกิจสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมในระดับนี้ เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลจึงถือว่าเป็นหน่วยงานที่ต้องจัดการศึกษา โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการจัดการศึกษานอกระบบ และถือว่าเป็นสถานศึกษาที่ดูแลและให้การศึกษแก่เด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบคลุมลักษณะงาน 5 งาน ประกอบด้วย 1) งานบุคลากรและการบริหารจัดการ 2) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 3) งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน 5) งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

จากสถานการณ์ล่าสุดในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา (ปี 2540-2552) เด็กไทยมีระดับเขาวนปัญญา และพัฒนาการสมวัยต่ำลง คือ ค่าเฉลี่ยลดลงจาก 91 เหลือ 88 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ที่ 90-110 และยิ่งต่ำกว่าระดับ 104 ซึ่งเป็นระดับเขาวนปัญญาของเด็ก ๆ ในประเทศที่พัฒนาแล้ว (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารปฏิรูปประเทศไทย, 2553) เด็กอายุ 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 72 เหลือเพียง 67 และจากการสำรวจสถานการณ์พัฒนาศูนย์เด็กเล็กในประเทศไทย ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี 2552 ศูนย์เด็กเล็กที่อยู่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กระทรวงมหาดไทย จำนวน 17,821 แห่ง พบว่ามีศูนย์เด็กเล็กร้อยละ 40 มีของเล่นไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ร้อยละ 37 ของเล่นที่มีอยู่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ร้อยละ 24 ห้องน้ำมีสภาพชำรุด ขณะที่ร้อยละ 3.8 มีปัญหาที่ไม่สามารถจัดหาที่นอนให้เด็กนอนได้ สำหรับปัญหาที่พบบ่อยที่สุดในศูนย์เด็กเล็ก คือ การพลัดตกหกล้ม คิดเป็นร้อยละ 37.5 อุบัติเหตุจากเครื่องเล่นสนาม คิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนด้านสุขภาพและพัฒนาการมีเด็กฟันผุ สูงสุดร้อยละ 92 ไม่จัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน ร้อยละ 2.4 มีหนังสือนิทานไม่เพียงพอ ร้อยละ 60 จัดกิจกรรมเล่านิทานให้เด็กฟังทุกวัน ร้อยละ 35.6 ในด้านผู้ดูแลเด็ก พบว่าขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานร้อยละ 51 ขาดความรู้และทักษะในการเลี้ยงดูเด็ก (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์, 2553)

หลักการและเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้ในการค้นคว้าวิจัยเพื่อปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานศึกษา นักเรียน ชุมชนและสังคมต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ใน 13 อำเภอ จำนวน 66 องค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้มาจากการใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (ยูทช ไกยวรรณ, 2545) ได้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี จำนวน 230 คน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 150 คนและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 80 คน

การสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยเลือกอำเภอที่มีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ 4 องค์การขึ้นไป

2. สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ โดยสุ่มจากบัญชีรายชื่อผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาของแต่ละอำเภอโดยสุ่มทุก ๆ คนที่ 2 ของแต่ละกลุ่ม

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วยงานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และงานธุรการการเงิน และพัสดุ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยศึกษาตามกรอบแนวความคิดการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 5 งาน ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์
2. ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4. เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรีตามตำแหน่งและเพศใช้การทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

(Independent t-test) ส่วนการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรีตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) และถ้าพบความแตกต่างใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Cheffe's Method) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าโดยภาพรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาในแต่ละงานพบว่าทุกงานมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับแต่ละงานและค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและงานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96, 3.95, 3.88, 3.86 และ 3.80 เรียงตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มี อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ทั้งในภาพรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มี เพศต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันในภาพรวมและงานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานธุรการ การเงินและพัสดุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานบุคลากรและการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมากทั้ง 5 งานที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 80 (3) และ (4) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายฯ ดังนี้ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิกายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจาย

อำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ อีกทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9) บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง นอกจากนี้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2552 บัญญัติมาตรา 67 (5) องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552) ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่งต้องเร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อพิจารณาในแต่ละงาน พบว่า

งานบุคลากรและการบริหารจัดการ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าการดำเนินงานในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ผู้ดูแลเด็กได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับ การเรียนการสอนระดับปฐมวัย และมีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ อุดมดี (2552) ศึกษาเรื่องการจัดดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงาน 3 ด้านที่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการกำหนดจำนวนอัตรากำลังบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ มีศิลป์ (2548) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านแนวการจัดประสบการณ์ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านความปลอดภัย สุขภาพอนามัยและโภชนาการ จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษาโดยยอมรับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากรทางการศึกษา

งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งต้องดำเนินการ เพราะสุขภาพและอนามัยของเด็กส่งผลต่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของอภิชาติ แสงลี (2552) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่าด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ส่วนใหญ่สถาน

ที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม ไม่เสี่ยงต่ออันตราย มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียนสะอาด และปลอดภัย สะดวกในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของณิชนนต์ ปัทมเสวี (2548) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี พบว่ารายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านงานกิจการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคลากร และด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์

งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งการจัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และการรายงานผลการประเมินพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง เป็นงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งต้องดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทิชา ชาญหัตถกิจ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่าระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูง 1 ด้าน คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ได้ทราบเกี่ยวกับนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อที่ภาคส่วนต่าง ๆ จะได้เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะการจัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาสนับสนุนดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้พัฒนาและก้าวหน้าต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ อุดมดี (2552) ศึกษาเรื่องการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แก่การให้จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสอดคล้องกับแนวคิดของเพชรรัตน์ เปี้ยเยี่ยม (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติ แต่การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด ในด้านการจัดการศึกษาพบว่าการจัดประสบการณ์มีการปฏิบัติสูงที่สุด ส่วนความปลอดภัยมีปัญหาน้อยที่สุด สำหรับการจัดการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและการจัดประสบการณ์มีปัญหาน้อยที่สุด ซึ่งการพัฒนาการศึกษา

มีความจำเป็นยิ่งที่หลายภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐและชุมชนควรมีบทบาทช่วยเหลือครอบครัวและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ฉลาด จันทรมบัติ, 2553)

งานธุรการ การเงินและพัสดุ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งการจัดทำ จัดซื้อ จัดหาและจำหน่ายทะเบียนพัสดุ จัดทำข้อมูลสถิติ การควบคุมและจัดเก็บเอกสารถูกต้องและเป็นระเบียบ เป็นงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งต้องดำเนินการ ทั้งนี้เพราะว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีรายได้เป็นของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9) บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเองนอกจากนี้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2552 บัญญัติมาตรา 67 (5) องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (คณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 2) ด้านการบริหารทั่วไป 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ตามอายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าโดยภาพรวมและแต่ละงานผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในภาพรวมและงานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานธุรการ การเงินและพัสดุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานบุคลากร และการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สุปราณี รื่นพิทักษ์ (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะด้านโภชนาการและคุณสมบัติของครู ส่วนในด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบตามอายุและการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. งานบุคลากร และการบริหารจัดการ ควรให้คณะกรรมการบริหารศูนย์-พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำหน้าที่ในการประเมินผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาจะได้ทราบถึงแนวทางที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ส่งเสริม สนับสนุนหรือพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

2. งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม บริเวณที่พักเด็กป่วย ควรมีการแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับเด็ก ส่วนเรื่องความปลอดภัยที่ต้องตระหนักเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ การติดตั้งระบบและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย และมีวัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม ทั้งนี้ควรหมั่นตรวจสอบระบบและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย หรือให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้ประเมินแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงต่อไป

3. งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำหลักสูตรต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ด้วย

4. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรมีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งถ้าใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงแห่งเดียว อาจทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความล่าช้า เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดอบรมให้ความรู้และประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อที่ชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

5. งานธุรการ การเงินและพัสดุ ควรจัดทำบัญชีรับ-จ่ายเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งรายงานเหตุการณ์ ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้หน่วยงานทราบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เท่านั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรดำเนินการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิผล และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการกฤษฎีกา. (2552). **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**. สืบค้นจาก http://www.thailocaladmin.go.th/upload/regulation/type1/2552/5/296_1.pdf
- ฉลาด จันทรสุมบัติ. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธารทิพย์ อุดมดี. (2552). **การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณิชนนต์ ปัทมเสวี. (2548). **สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นันทิชา ชาญหัตถกิจ. (2552). **การศึกษาเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เพชรรัตน์ เบี้ยเยี่ยม. (2547). **การศึกษาปัญหาและการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2553). **โรคจิตที่รัก**. กรุงเทพฯ: โพลสตบุ๊ก.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมยศ มีศิลป์. (2548). **การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. (2548). **ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุปราณี รื่นพิทักษ์. (2545). **การศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อภิชาติ แสงสี. (2552). สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.